

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 1 kwietnia 2025 r.

Poz. 1511

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR P-1.4131.99.2025.AA WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 28 marca 2025 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107, poz.1907)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 4 uchwały Nr IX/56/2025 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Pyrzycki.

Uzasadnienie

W dniu 26 lutego 2025 r. Rada Powiatu Pyrzyckiego podjęła uchwałę Nr IX/56/2025 w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Pyrzycki.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 5 marca 2025 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowią: art. 42 ust. 6 i ust. 7 pkt 2, art. 91d pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela¹⁾. Zgodnie z brzmieniem pierwszego z powołanych przepisów: *Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3. Artykuł 42 ust. 7 pkt 2 ustawy stanowi zaś, że: organ prowadzący szkołę lub placówkę określa: zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6 oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.*

W związku z brzmieniem art. 91d pkt 1 ustawy, bezsporne jest, że kompetencje płynące z art. 42 ust. 7 należą do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

W wyniku badania zgodności z prawem uchwały Nr IX/56/2025 stwierdzono, że Rada Powiatu Pyrzyckiego wykonując uprawnienie wynikające z art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela w sposób niezgodny z prawem unormowała kwestię zwolnień nauczycieli pełniących funkcje kierownicze z realizacji zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych.

¹⁾ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r., poz. 986 z późn. zm.).

W treści §3 ust. 4 ww. uchwały wskazała, że: *Jeżeli warunki funkcjonowania szkoły powodują znaczne zwiększenie zadań dyrektora szkoły, a liczba oddziałów szkoły wynosi 30 i więcej oddziałów, można zwolnić dyrektora szkoły od obowiązku realizacji tygodniowego, obowiązkowego wymiaru zajęć.*

Interpretując jednak normy zawarte w art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela oraz mając na względzie, że podjęte na ich podstawie uchwały są aktami prawa miejscowego, należy zwrócić uwagę na konieczność uregulowania powyższych kwestii w sposób uniwersalny i równy dla wszystkich jej adresatów.

Jak podkreśla się w orzecznictwie sądowoadministracyjnym²⁾ przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela ma charakter stricte ustrojowy, natomiast granice przyznanego uprawnienia i jego istota określona została w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, z którego wynika, że obniżenie obowiązkowego wymiaru godzin zajęć bądź zwolnienie z obowiązku ich realizacji powinno przyjąć formę zasad skierowanych do wszystkich nauczycieli, o których mowa w tym przepisie, uwzględniających wielkość i typ szkoły, a także warunki pracy. Organ winien więc określić warunki zwolnienia bądź obniżenia wymiaru godzin zajęć jednakowe dla osób określonych w Karcie Nauczyciela, we wszystkich placówkach spełniających określone kryteria (przy uwzględnieniu wyżej wskazanych przesłanek ustawowych), dla którego organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego. To zatem ustalone przez organ prowadzący w drodze aktu o charakterze normatywnym zasady mają stanowić bezpośrednie źródło uprawnień dla adresatów norm w nich zawartych. W ten sposób bowiem, każdy nauczyciel wykonujący obowiązki na stanowisku kierowniczym przy spełnieniu jasno sformułowanych w tego rodzaju uchwale przesłanek będzie mógł korzystać na takich samych zasadach jak inni nauczyciele (a więc równych) z uprawnień przewidzianych w tej uchwale.

W świetle powyższego zatem, nie jest prawidłowe postanowienie zamieszczone w §3 ust. 4 uchwały Nr IX/56/2025. Po pierwsze bowiem warunek uzyskania zwolnienia z obowiązku realizacji godzin zajęć jest nieprecyzyjny i niedookreślony. Uchwałodawca posłużył się tutaj zwrotem *"jeżeli warunki funkcjonowania szkoły powodują znaczne zwiększenie zadań dyrektora szkoły"*, nie wskazując, jak należy rozumieć te warunki. Po drugie, stosując zwrot *"można zwolnić"* Rada Powiatu wprowadziła w istocie możliwość indywidualnego decydowania o zwolnieniu dyrektora szkoły, w zależności od uznania czy zwiększenie jego zadań jest *"znaczne"*.

Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 1 sierpnia 2024 r., sygn. akt II SA/Sz 254/24 *Rada Powiatu była uprawniona w akcie normatywnym jedynie do określenia zasad zwolnienia bądź obniżenia wymiaru godzin zajęć w taki sposób, aby mogły stanowić one bezpośrednie źródło uprawnień dla adresatów norm w nich zawartych. Użyty przez ustawodawcę w art. 42 ust. 7 pkt 2 in fine u.k.n. zwrot "przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć" nie może być rozumiany jako podstawa do przypisania sobie przez organ stanowiący powiatu uprawnienia do wydawania indywidualnych aktów stosowania prawa, odpowiadających swoim charakterem decyzjom administracyjnym, albowiem rozstrzygających władczo w indywidualnej sprawie konkretnego adresata. Słusznie Wojewoda podnosi, że warunek zwolnienia z obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru godzin zajęć jakim jest "znaczne zwiększenie zadań", o którym mowa w § 3 ust. 1 Uchwały, jest nieprecyzyjny i niedookreślony. Prowadzi to w istocie do wprowadzenia możliwości indywidualnego decydowania przez Radę Powiatu w zależności od wniosku i uznania kiedy zwiększenie zadań będzie "znaczne" a w przypadku takiego stwierdzenia czy zwolnienie z pensum będzie całkowite czy częściowe.*

Sąd w ww. wyroku uznał, że *"Zasady"*, o których mowa w art. 42 ust. 7 pkt 2 u.k.n. i *"przypadki"*, o których mowa w art. 42a ust. 1 u.k.n. powinny być określone w taki sposób aby następujące na tej podstawie zwolnienie od obowiązku realizacji zajęć miało charakter czysto techniczny, sprowadzający się do potwierdzenia (zweryfikowania) zaistnienia jednoznacznie wskazanych w uchwale okoliczności.

Mając na względzie przedstawioną argumentację, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności §3 ust. 4 uchwały Nr IX/56/2025 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie *zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Pyrzycki.*

²⁾ Por. wyroki: Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 7 czerwca 2022 r. sygn. akt III OSK 5170/21, III OSK 5192/21, III OSK 5218/21, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt II SA/Sz 1161/22.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski